

فهرست

■ بخش اول

- ۸ مشاوره
- ۱۷ درک مطلب‌های تألیفی دهم
- ۵۴ درک مطلب‌های تألیفی یازدهم
- ۸۹ درک مطلب‌های تألیفی دوازدهم

■ بخش دوم

- ۱۱۰ درک مطلب‌های کنکور سراسری

■ بخش سوم

- ۱۹۹ ضمیمه

مشاوره

اگرچه کنکور سراسری هنوز براساس کتاب‌های درسی جدید برگزار نشده است، اما پیش‌بینی می‌شود که مطابق سال‌های گذشته در بخش تست‌های عربی همچنان یک درک مطلب وجود داشته باشد. به این شکل که یک متن و سپس چهار تست مرتبط با آن داده می‌شود و شما باید با توجه به متن به تست‌ها پاسخ بدهید. بنابراین از ۲۵ تست عربی، ۴ تای آن مربوط به درک مطلب است.

مراحل پاسخگویی به سؤالات درک مطلب

مرحله اول: خواندن متن و درک مفهوم آن

در این مرحله باید به نکات زیر توجه داشته باشید:

- ۱ متن را با دقت و یک مقدار با سرعت بیشتر بخوانید.
- ۲ حواستان باشد که در این‌جا معنای دقیق جملات و دانستن معنای همه لغات مانند آن‌چه در بخش ترجمه وجود دارد، موردنظر نیست بلکه باید مفهوم آن را درک کنید؛ پس نباید به دنبال ترجمه واژه‌به‌واژه باشید.
- ۳ خواندن متن و ترجمه آن را به صورت هم‌زمان انجام دهید تا از وقتتان حداکثر استفاده را کرده باشید، زیرا اگر بخواهید ابتدا یک بار متن را بخوانید و سپس آن را ترجمه کنید، زمان بیشتری از شما خواهد گرفت.
- ۴ متونی که برای درک مطلب‌ها انتخاب می‌شوند، معمولاً دارای جملاتی هستند که برای ما ناآشنا بوده و قبلاً با آن‌ها برخورد نکرده‌ایم و سطح دشواری عبارات موجود در آن‌ها غالباً از جملات موجود در

آموزش درک مطلب : مشاوره

کتاب‌های درسی کمی بالاتر است؛ بنابراین گاهی ممکن است در درک مطلب، واژه‌هایی وجود داشته باشد که برای ما جدید باشند و قبلاً آن‌ها را ندیده باشیم که در این صورت معمولاً مترادف این کلمات یا معنای آن‌ها در داخل پرانتز به ما داده می‌شود؛ اما اگر معنای آن‌ها داده نشده بود، باید با توجه به کلمات هم‌خانواده، کلمات قبل و بعد آن‌ها و ارتباط برقرار کردن میان عبارات و نیز محتوای کلی جمله معنای آن‌ها را درک کنیم؛ ضمن این‌که پی‌نبردن به معنای چند واژه هیچ اشکالی ندارد؛ زیرا اولاً ممکن است با توجه به مفهوم کلی متن یا در عبارت‌ها و جملات بعدی به معنای آن پی ببرید؛ ثانیاً ممکن است ما بدون دانستن معنای آن چند واژه هم بتوانیم مفهوم جمله را درک کنیم.

بنابراین اگر معنای چند کلمه را متوجه نشدید، فوراً نگران و دلسرد نشوید و از خواندن ادامهٔ متن چشم‌پوشی نکنید و برای این‌که زمان را از دست ندهید، روی کلمات و جملاتی که برایتان سنگین و دشوار هستند، زیاد وقت نگذارید و روی معنای تک‌تک لغات حساسیت نداشته باشید.

«مرحلهٔ دوم» خواندن سؤالات

۱ بعد از این‌که مفهوم کلی متن را تا اندازه‌ای متوجه شدید، سؤالات و گزینه‌ها را با دقت بخوانید.

۲ کاملاً حواستان باشد که سؤال چه پرسیده است و منظور طراح سؤال چیست؛ بنابراین در درست‌خواندن صورت سؤال و درست‌فهمیدن آن دقت کنید، چون فهمیدن درست سؤال، خود نیمی از فرایند پاسخ‌دادن است.

۳ گاهی برای جواب‌دادن به برخی از تست‌های درک مطلب، تنها خواندن گزینه‌ها کافی است و نیازی به مراجعه‌کردن به متن وجود ندارد.

”مثال“

(سراسری تجربی ۹۱)

متی یجوز للإنسان أن ییأس؟

- ۱) حین لا إرادة له و لا محاولة.
 - ۲) إذا لم تظهر علائم النجاح أمام عیونه.
 - ۳) عندما علم أنه ملازم الفقر.
 - ۴) في وقت یحاول لكّنه لا یری نتیجه جهده.
- ترجمة عبارت سؤال: چه زمانی برای انسان جایز است که ناامید شود؟
- ۱) هنگامی که هیچ اراده و تلاشی ندارد.
 - ۲) هرگاه نشانه‌های موفقیت در برابر چشمانش ظاهر نشود.
 - ۳) هنگامی که بداند که او همنشین فقر است.
 - ۴) در زمانی که تلاش می‌کند ولی نتیجه تلاشش را نمی‌بیند.

پاسخ | گزینه ۱ همان‌طور که می‌دانیم انسان تنها زمانی می‌تواند ناامید شود که خودش هیچ اراده و تلاشی نداشته باشد و پیروز نشدن، نتیجه‌نگرفتن از تلاش، فقر و سایر سختی‌ها هیچ‌کدام دلیل قابل قبولی برای ناامید شدن نیستند و این مطلبی است که کاملاً منطقی و عقلانی است و حتی بدون مراجعه به متن هم می‌توان به این سؤال، پاسخ داد.

البته دانش‌آموزان عزیز توجه داشته باشند که بیان این مطلب هرگز به معنای نخوندن متن نیست، چون پاسخ به اغلب سؤالات درک مطلب‌ها بدون مراجعه به متون آن‌ها امکان‌پذیر نیست.

”مرحله سوم“ یافتن پاسخ سؤالات و انتخاب گزینه درست

۱ دقت کنید که جواب هر سؤال را در کدام قسمت از متن می‌توانید پیدا کنید.

آموزش درک مطلب : مشاوره

۲ زمانی که احساس کردید گزینه درست را پیدا کرده‌اید، بلافاصله آن را وارد پاسخ‌نامه نکنید، بلکه باید از غلطبودن گزینه‌های دیگر کاملاً مطمئن شوید.

۳ پاسخ برخی از سؤالات، دقیقاً در متن آمده است و با کمی دقت می‌توانید آن را به راحتی پیدا کنید.

مثال

«... سنّة الدنيا و قانونها في عطائها و أخذها و عدم بقائها! هذه هي سنّة جارية...»
(درک مطلب سراسری خارج از کشور ۸۸)

السنة الجارية على الدنيا هي:

۱) الميلاد و السرور	۲) الموت و البكاء
۳) الإعطاء و الأخذ	۴) النعمة و العطاء

ترجمه سؤال: سنت جاری [حاکم] بر دنیا این است:

۱) ولادت و شادی	۲) مرگ و گریه کردن
۳) دادن و گرفتن	۴) نعمت و بخشش

پاسخ | گزینه ۲ همان‌طور که در عبارت درک مطلب بالا می‌بینیم، دقیقاً در متن اشاره شده است که سنت و قانون دنیا در دادن و گرفتن است؛ پس گزینه (۳) صحیح است.

۴ پاره‌ای از سؤالات درک مطلب نیز مفهومی و استنباطی هستند؛ یعنی باید خودتان جواب را از کل متن یا بخش‌هایی از آن استنباط کنید؛ در این نوع سؤالات نیز با توجه به مفهوم کلی متن و ارتباط برقرارکردن میان جملات، می‌توانید جواب را پیدا کنید.

۵ گزینه‌هایی که کلمات «فقط، کل، جمیع، حتماً، أبداً، دائماً، اسلوب حصر (مانند: ما کان ... إلا ...) و ...» در آن‌ها به کار رفته باشد، معمولاً

گزینه‌هایی غلط هستند. (اگرچه این مطلب کاملاً علمی و قطعی نیست، اما در تشخیص غلط‌بودن برخی از گزینه‌ها، کمک‌کننده است. البته علاوه بر کمک‌گرفتن از این نکته، حتماً باید به متن توجه داشته باشید و نباید عجولانه تصمیم بگیرید.)

۶ اگر دقت کرده باشید، همیشه در انتهای تیرتیر اصلی متن درک مطلب عنوان می‌شود: «... بما یناسب النّص» و زیر آن به خاطر تأکید بر این موضوع خط کشیده می‌شود؛ بنابراین معیار و ملاک پاسخ‌دادن به سؤالات، باید براساس متن باشد؛ زیرا گاهی ممکن است در مورد موضوعی، اطلاعات یا نظر ما با آنچه در متن آمده است، متفاوت باشد و یا ممکن است متن به جنبه‌های دیگری از همان موضوع اشاره کرده باشد؛ از این رو پاسخگویی حتماً باید براساس متن باشد.

تیب‌شناسی تست‌های درک مطلب

تست‌های درک مطلب به شکل‌ها و انواع مختلفی می‌تواند بیاید که به برخی از آن‌ها اشاره می‌کنیم:

۱ تست‌هایی که در آن‌ها از محتوای متن پرسیده می‌شود.

مثال

ما هي العلام التي تثبت وجود المشتريات بين البلدين؟ (سراسری انسانی ۹۳)

- ۱) التجارة و الزيارة و الحكومة الواحدة على البلدين!
- ۲) المفردات اللغوية المستعملة بين مستخدمي اللغة!
- ۳) القصص و الروايات و الأبطال و الأفكار المشتركة!
- ۴) وجود الأساطير و الظواهر الأخرى المختصة بكل بلد!

پاسخ | گزینه ۱۳

۱- از آن‌جا که هدف ما در این‌جا فقط نشان‌دادن تیب سؤالات درک مطلب است، از پاسخ تشریحی تست‌ها خودداری کرده‌ایم.

جواب این نوع سؤالات یا مستقیماً در متن اشاره شده که باید آن‌ها را پیدا کنید و یا این‌که استنباطی است و باید با توجه به مفهوم کلی متن و ارتباط برقرار کردن میان جملات، گزینه درست را انتخاب کنید.

۲ تست‌های دارای عنوان «عین الصحيح» یا «عین الخطأ»

اگر سؤال «عین الخطأ» باشد، همان‌طور که می‌بینید، زیر «الخطأ» خط کشیده می‌شود.

مثال

(سراسری زبان ۹۳)

عین الخطأ:

- ۱) من المحتمل أن يختار الإنسان فيما بعد الكمبيوتر صديقاً بدل إنسان آخر!
- ۲) تختيلات الإنسان ربّما تتحقّق، فهذه الرؤيا يمكن أن تصبح اليوم أمراً واقعياً!
- ۳) ربّما يستخدم الكمبيوتر في المستقبل كقلم لا يرتكب الأخطاء الإملائية!
- ۴) لا يقدر المعلم أن يشرف على عمل المستخدم عن طريق الكمبيوتر!

پاسخ | گزینه ۲

در این نوع سؤالات معمولاً برداشت و مفهوم کلی از متن موردنظر است. برای پاسخ به این نوع تست‌ها، ابتدا هر چهار گزینه را به دقت بخوانید، سپس گزینه درست را انتخاب کنید؛ زیرا ممکن است در ابتدا گزینه‌ای به نظر شما درست بیاید و واقعاً درست هم باشد ولی گزینه درست‌تر از آن نیز وجود داشته باشد.

۳ سؤالات مفهومی

موضوع این نوع سؤالات یا در مورد مفهوم کلی متن است و با عباراتی مثل «عین المقصود من النص»، «عین العبارة التي تناسب النص»، «عین الأقرب إلى مفهوم النص»، «ما هي نتيجة النص» و ... مورد پرسش قرار می‌گیرد.

”مثال“

ماذا نستنتج من النَّصِّ؟

(سراسری هنر ۸۸)

- ۱) يجب أن لا نتناول من الأطعمة المضرة!
- ۲) من لم تبتعد عنه المشكلات فيقترب من الموت!
- ۳) على الإنسان أن يتعوّد على قبول المصائب!
- ۴) يجب أن لا نسمح بسيطرة الحالات المضرة علينا!

پاسخ | گزینه ۴

گاهی نیز در این نوع تستها مفهوم یکی از جملات موجود در متن خواسته می شود.

”مثال“

«يوم لنا و يوم علينا». عَيْنُ الخَطَأِ فِي المقصود: (سراسری خارج از کشور ۸۸)

- ۱) إِنَّ العَمْرَ قَصِيرٌ فَلَا نُضِيعُ أَيَّامَهُ!
- ۲) لَا تَبْقَى السَّيِّئَةُ دَائِمًا وَ يَأْتِي الفَرْجُ بَعْدَ السَّيِّئَةِ!
- ۳) إِذَا ظَهَرَ العَسْرُ فَعَنْ قَرِيبٍ يَأْتِي اليَسْرُ وَ الرَّاحَةُ!
- ۴) الدُّنْيَا لَا تَبْقَى عَلَى حَالَةٍ وَاحِدَةٍ، فَإِذَا جَاءَتِ النِّعَمُ فَرْتَمَا تَزُولُ!

پاسخ | گزینه ۱

۴ سؤالات دارای جای خالی

”مثال“

«... بأَسبابِ الموتِ يُسبَّبُ أن لا ... بأمور تقتل ... جماعات!». عَيْنُ الصَّحِيحِ

(سراسری هنر ۸۸)

للفراغات:

۱) یجهل - نفگر - فی یوم	۲) الجاهل - نعترف - الأيام
۳) الجهل - نهتم - کلّ یوم	۴) الجهالة - نعرف - الیوم

پاسخ | گزینه ۳

آموزش درک مطلب : مشاوره

در این گونه سؤالات در صورتی که جای خالی در وسط عبارت بود، هم به قبل از جای خالی کاملاً دقت داشته باشید و هم بعد از جای خالی؛ زیرا ممکن است اگر فقط به یکی از دو طرفِ جای خالی توجه کنید، برداشت شما از سؤال متفاوت شود.

۵ خواستن عنوان مناسب برای متن

”مثال“

(سراسری تجربی ۸۹)

عین المناسب لعنوان النَّص:

۱) في التأخير آفات!	۲) العجلة من الشيطان!
۳) الخوف أسوأ الأعمال!	۴) فإذا عزمْتَ فابدأ!

پاسخ | گزینه ۴

برای پاسخ دادن به این نوع سؤالات باید مفهوم و پیام فعلی متن را درک کنید و متناسب با آن، عنوان مناسب برای متن را انتخاب نمایید.

تقسیم بندی موضوعی

موضوعاتی که برای درک مطلب انتخاب می شود، معمولاً شامل موارد زیر است:

- ۱ موضوعات اجتماعی، تاریخی و ...
- ۲ داستان های پندآموز تاریخی، ذهنی و ...
- ۳ موضوعات علمی
- ۴ موضوعات مذهبی، اخلاقی، فرهنگی، ادبی و ...
- ۵ زندگی نامه دانشمندان، بزرگان دینی، نویسندگان، شعرا و ...
- ۶ شگفتی های خلقت شامل ویژگی های پرندگان، حشرات، درختان، کوه ها و ...

سخن آخر

هر چند توجه به نکاتی که در مورد شیوه پاسخگویی به تست‌های درک مطلب گفته شد، لازم و ضروری است، اما باید بدانید که برای ایجاد مهارت در فهم و در نتیجه پاسخ‌دادن به سؤالات آن، بهترین راه، علاوه بر یادگیری لغات و جملات کتاب‌های درسی، تمرین، تکرار و مطالعه درک مطلب‌های مختلف به خصوص درک مطلب کنکورهای سراسری سال‌های گذشته است؛ بنابراین برای تسلط پیدا کردن در این بخش تا می‌توانید درک مطلب بخوانید!

درک مطلب های تألیفی دوازدهم

درس اول

■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (١-٤) بما يناسب النَّصَّ:

(١) إِنَّ الدِّينَ فِي اللُّغَةِ بِمَعْنَى الطَّاعَةِ (٢) وَ فِي الاصطلاح العام بمعنى ما يَعتقده الإنسانُ وَيُطِيعُهُ (٣) وَ فِي الاصطلاح الإسلامي: التسليمُ لله تعالى وَ عبادته. (٤) يَعتقِدُ مُعْظَمُ البشريَّةِ بالأديان السماويَّةِ وَ الوُضْعِيَّةِ (قراردادی) فِي النَّقَاطِ المَختلِفَةِ مِنَ العالَمِ. (٥) المَقْصُودُ مِنَ الأديانِ السماويَّةِ هِيَ الأديانُ الَّتِي (٦) أَنْزَلَهَا اللهُ عَلَى رُسُلِهِ (٧) وَ هِيَ اليَهُودِيَّةُ وَ المَسيحِيَّةُ وَ الإسلامُ؛ (٨) وَ قَدْ جَاءَ فِي القُرْآنِ الكَرِيمِ: ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللهِ الإِسْلَامُ﴾. (٩) أَمَّا الشَّرَائِعُ السَّمَاويَّةُ فمَختلِفَةٌ بِحَسَبِ الزَّمَانِ وَ المَكَانِ؛ (١٠) وَ نَزُولُ الشَّرِيعَةِ الخَاتِمَةِ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ كَمَلَّتْ جَمِيعَ الشَّرَائِعِ قَبْلَهَا. (١١) وَ المَقْصُودُ مِنَ الأديانِ الوُضْعِيَّةِ هِيَ الأديانُ الَّتِي (١٢) وَضَعَهَا النَّاسُ مِنْ أَنفُسِهِمْ (١٣) وَ لَا شَكَّ أَنَّ تِلْكَ الأديانَ لَيْسَتْ إِلا أَفْكَاراً حَاوَلَتْ لِلوُصُولِ إِلَى الحَقِّ كالبُودِيَّةِ (بودایی) وَ اليَهُودِيَّةِ (هندویی). (١٤) تُشِيرُ الإِحْصَائِيَّاتُ (أَمَارها) إِلَى أَنَّ الدِّينَ المَسيحِيَّ فِي المَرتَبَةِ الأُولَى مِنْ حَيْثُ الإِنْتِشَارُ وَ عِدَدُ المَعتقِدِينَ بِهِ (١٥) حَيْثُ يَعتقده أَكْثَرُ سَكَّانِ أوروپَا وَ الوِلايَاتِ المَتحِدةِ وَ رُوسِيَا وَ أَجْزَاءَ مَترَفَقةٍ مِنَ العالَمِ؛ (١٦) وَ تَقُولُ دَراسَةٌ إِنَّ ٢/٢ مِليارِ شَخْصٍ يَعتقِدُونَ بِالدِّينِ المَسيحِيَّ أَي (بِمعْنَى) ٣٢ بِالمِئَةِ مِنَ سَكَّانِ العالَمِ. (١٧) إِنَّ الإِسْلَامَ فِي المَرتَبَةِ الثَّانِيَّةِ (١٨) وَ يَبْلُغُ عِدَدُ المَسلِمِينَ أَكْثَرَ مِنْ ١/٦ مِليارِ

شخص (١٩) أي ٢٣ بالمئة من سَكَّان العالم تقريباً (٢٠) الَّذِينَ يَعِيشُونَ فِي شمال إفريقيا و الشرق الأوسط (خاورميانه) (٢١) ثُمَّ الْهِنْدُوسِيَّةَ الَّتِي يَبْلُغُ عددُ معتقديها مليار شخصي.

١- «الْأَدْيَانُ الْوَضْعِيَّةُ هِيَ الْأَدْيَانُ الَّتِي»: عَيَّن الصَّحِيحَ لِلْفَرَاغِ:

(١) أَنْزَلَهَا اللَّهُ عَلَى رُسُلِهِ مِنْهَا الْيَهُودِيَّةُ وَالْمَسِيحِيَّةُ.

(٢) قَدْ وَضَعَهَا النَّاسُ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَ هِيَ أَفْكَارٌ تُحَاوَلُ لِلْوَصُولِ إِلَى الْحَقِّ كَالْهِنْدُوسِيَّةِ.

(٣) وَضَعَهَا النَّاسُ حَسَبَ الظُّرُوفِ الزَّمَانِيَّةِ وَالْمَكَائِنَةِ الْخَاصَّةِ كَالَّذِينَ الْيَهُودِيَّ.

(٤) تُعَدُّ مِنَ الْأَدْيَانِ الْمُنْحَرِفَةِ الَّتِي تُضِلُّ النَّاسَ بِالْأَفْكَارِ الْمَوْجُودَةِ فِيهَا.

٢- حَسَبَ هَذَا النَّصِّ أَيُّ دِينٍ عَدَدُ مُعْتَقِدِيهِ أَكْثَرُ مِنَ الْآخَرِيَّ وَ كَمَ عَدَدُهُمْ

فِي الْعَالَمِ؟

(١) الْيَهُودِيَّةُ - ٢/٢ مليار شخص

(٢) الْإِسْلَامُ - ١/٦ مليار شخص

(٣) الْمَسِيحِيَّةُ - ٢/٢ مليار شخص

(٤) الْمَسِيحِيَّةُ - ١/٦ مليار شخص

٣- عَيَّن الصَّحِيحَ:

(١) كَانَتِ الْأَدْيَانُ تُخْتَلِفُ حَسَبَ الزَّمَانِ وَالْمَكَانِ وَلَكِنَّ الْإِسْلَامَ مَكْمَلُ الْأَدْيَانِ الْآخَرِيَّ.

(٢) الَّذِينَ مَا يَخْلُقُهُ الْإِنْسَانُ مِنْ أَفْكَارِهِ وَ عَقَائِدِهِ لِيَصِلَ إِلَى الْحَقِيقَةِ.

(٣) انْتَشَرَ الْمُسْلِمُونَ فِي كُلِّ أُرُوبَّا وَ الْوَالِيَّاتِ الْمَتَّحِدَةِ وَ رُوسِيَا.

(٤) تُعَدُّ الْهِنْدُوسِيَّةُ مِنَ الْأَدْيَانِ السَّمَاوِيَّةِ الَّتِي أَمَرَنَا اللَّهُ أَنْ نُطِيعَهَا.

٤- عَيَّن الْخَطَأَ:

(١) عَدَدُ مُعْتَقِدِي الْهِنْدُوسِيَّةِ أَقْلٌ مِنْ عَدَدِ الْمُسْلِمِينَ فِي الْعَالَمِ.

(٢) قَدْ انْتَشَرَ الْإِسْلَامُ فِي إِيرَانَ وَ بِلَادِهَا الْمَجَاوِرَةَ فَقَطْ.

(٣) تُحَسَبُ الْبُودِيَّةُ مِنَ الْأَدْيَانِ الَّتِي خَلَقَهَا الْإِنْسَانُ مِنْ نَفْسِهِ.

(٤) إِنَّ الْإِسْلَامَ فِي الْمَرْتَبَةِ الثَّانِيَّةِ مِنْ حَيْثُ عَدَدِ الْمُعْتَقِدِينَ بِهِ.

◀ واژگان متن

یَعْتَقِدُ: اعتقاد دارد، معتقد است	العَامَّ: عمومی
مُعْظَمٌ: بیشتر، بخش اعظم	يُطِيعُهُ: از آن پیروی می‌کند
بِحَسَبِ: برحسب، براساس	الْوَضْعِيَّةُ: قراردادی
كَمَّلَتْ: تکمیل کرد	الخَاتِمَةُ: پایانی
حَاوَلَتْ: تلاش کرده‌اند (در این جا)	وَصَعَّهَا: آن‌ها را وضع کردند، آن‌ها را ساختند
البُودِيَّةُ: بودایی، بوداگرایی	الهندوسِيَّةُ: هندویی، هندوگرایی
تَشِيرُ: اشاره می‌کند	الإحصائِيَّاتُ: آمارها
مِنْ حَيْثُ: از جهت، از نظر	حَيْثُ: تا آن جا که، به طوری که
سَكَّانُ: ساکنین	دِرَاسَةٌ: پژوهش، بررسی
أَيُّ: یعنی	يَبْلُغُ: می‌رسد
الشرق الأوسط: خاورمیانه	

◀ ترجمه متن

(۱) دین در لغت به معنی اطاعت کردن است (۲) و در اصطلاح عمومی به معنی چیزی است که انسان به آن اعتقاد دارد و از آن پیروی می‌کند (۳) و در اصطلاح اسلامی تسلیم‌شدن در برابر خداوند بلندمرتبه و عبادت اوست. (۴) بخش اعظم بشریت به ادیان آسمانی و قراردادی در نقاط مختلف جهان معتقد است. (۵) منظور از ادیان آسمانی همان دین‌هایی هستند که (۶) خداوند بر پیامبرانش فرو فرستاده است. (۷) و آن یهودیت و مسیحیت و اسلام است؛ (۸) و در قرآن کریم آمده است: «به راستی دین در نزد خدا اسلام است.» (۹) اما دین‌های آسمانی برحسب زمان و مکان فرق دارند؛ (۱۰) و نزول دین پایانی بر پیامبر ﷺ همه دین‌های قبل از خود را کامل نمود. (۱۱) و منظور از دین‌های قراردادی، دین‌هایی هستند

که (۱۷) مردم از خودشان آن‌ها را بنا کرده‌اند (۱۳) و شکی نیست که آن دین‌ها فقط افکاری هستند که برای رسیدن به حق تلاش کرده‌اند مانند بودایی و هندویی. (۱۴) آمارها اشاره می‌کند به این که دین مسیحی از جهت گسترش و تعداد معتقدین به آن در مرتبه اول است (۱۵) به طوری که بیشتر ساکنین اروپا و ولایات متحده و روسیه و بخش‌های متفرقه‌ای از جهان به آن اعتقاد دارند؛ (۱۶) و پژوهشی می‌گوید که ۲/۲ میلیارد نفر به دین مسیحی معتقدند یعنی ۳۲ درصد از ساکنین جهان. (۱۷) اسلام در رتبه دوم است (۱۸) و تعداد مسلمانان به بیش از ۱/۶ میلیارد نفر (۱۹) یعنی تقریباً ۲۳ درصد از ساکنین جهان می‌رسد (۲۰) که در شمال آفریقا و خاورمیانه زندگی می‌کنند (۲۱) سپس هندویی که تعداد معتقدین به آن به یک میلیارد نفر می‌رسد.

پاسخ پرسش‌های تستی

- ۱- گزینه «۲» ترجمه عبارت سؤال: «دین‌های قراردادی، دین‌هایی هستند که ...»؛ گزینه درست را برای جای خالی مشخص کن:
ترجمه گزینه‌ها:
- گزینه (۱): خداوند آن‌ها را بر پیامبرانش فرو فرستاد از جمله یهودیت و مسیحیت.
گزینه (۲): مردم آن‌ها را از خودشان ساخته‌اند و آن‌ها افکاری هستند که برای رسیدن به حق می‌کوشند مانند هندویی.
- گزینه (۳): مردم آن‌ها را براساس شرایط خاص زمانی و مکانی به وجود آورده‌اند مانند دین یهود.
- گزینه (۴): از دین‌های منحرفی به شمار می‌آیند که مردم را با افکار موجود در خود همراه می‌سازند.

توضیح | با توجه به عبارت «المقصود من الأديان الوضعية هي الأديان التي وضعتها الناس من أنفسهم...»، گزینه (۲) صحیح است.

۲- گزینه «۳» ترجمه عبارت سؤال: براساس این متن کدام دین تعداد معتقدینش بیشتر از بقیه است و تعدادشان در دنیا چه قدر است؟
ترجمه گزینه‌ها:

گزینه (۱): یهودیت - ۲/۲ میلیارد نفر

گزینه (۲): اسلام - ۱/۶ میلیارد نفر

گزینه (۳): مسیحیت - ۲/۲ میلیارد نفر

گزینه (۴): مسیحیت - ۱/۶ میلیارد نفر

توضیح | براساس عبارت‌های «... أن الدين المسيحي في المرتبة الأولى...» و «أن ۲/۲ مليار شخص يعتقدون بالدين المسيحي»، گزینه (۳) درست است.

۳- گزینه «۱» ترجمه گزینه‌ها:

گزینه (۱): دین‌ها براساس زمان و مکان فرق می‌کردند ولی اسلام تکمیل‌کننده دین‌های دیگر است. (در متن آمده است: «أما الشرائع السماوية فمختلفة بحسب الزمان و المكان و نزول الشريعة الخاتمة على النبي ﷺ كملت جميع الشرائع قبلها»)

گزینه (۲): دین چیزی است که انسان از افکار و عقایدش آن را می‌آفریند که به حقیقت برسد. (براساس متن، فقط دین‌های قراردادی این‌گونه هستند و این مطلب شامل ادیان آسمانی نمی‌شود.)

گزینه (۳): مسلمان‌ها در تمام اروپا و ولایات متحده و روسیه پخش شده‌اند. (همان‌طور که در متن گفته شده است، بیشتر ساکنین اروپا و ولایات متحده و روسیه مسیحی هستند نه مسلمان.)

گزینه (۴): هندویی از دین‌های آسمانی است که خداوند به ما دستور داده از آن پیروی کنیم. (هندو از دین‌های قراردادی است نه آسمانی.)

۴- گزینه «۲» ترجمه گزینه‌ها:

گزینه (۱): تعداد معتقدان به هندویی در جهان کم‌تر از تعداد مسلمانان است.
گزینه (۲): اسلام فقط در ایران و کشورهای همسایه‌اش گسترش یافته است.
گزینه (۳): بودایی از دین‌هایی به شمار می‌رود که انسان آن را از خودش ایجاد کرده است.

گزینه (۴): اسلام از نظر تعداد معتقدینش در مرتبه دوم است.

توضیح | با توجه به آنچه در متن خواندیم، معتقدین به دین اسلام بیشتر در شمال آفریقا و خاورمیانه زندگی می‌کنند و فقط محدود به ایران و کشورهای همسایه نیست.

درس دوم

■ **اقرأ النّص التّالي بدقّة ثمّ أجب عن الأسئلة (۱-۴) بما يناسب النّص:**

(۱) إنّ فلسطينَ هي الحلقةُ الواصلةُ (وصل کننده) بين قارّتي إفريقيا و آسيا (۲) و الأرض المقدّسة لجميع الأديان السماويّة (۳) و قبلة المسلمين الأولى و مهد المسيح ﷺ. (۴) يُعتبَر تاريخ فلسطين أغنى تاريخ و حضارة بين بلدان المشرق العربيّ لكثرة الأماكن السّياحيّة و تنوعها و تعدّد الآثار القديمة فيها. (۵) و من آثارها «المسجد الأقصى» و «قبة الصخرة» في مدينة «القدس». (۶) يقعّ المسجد الأقصى داخل بُلدةٍ قديمةٍ في مدينة القدس (۷) و هو يعدّ من أقدم المساجد في العالم و أقدس الأماكن لدى المسلمين؛ (۸) فهو قبلة الإسلام الأولى و ذكّر اسمه في سورة الإسراء؛ (۹) و ليس زمانٌ بناؤه معيّنًا على وجه التحديد (به طور دقیق)؛ (۱۰) ولكن تقول روايةٌ إنّ زمانَ بناؤه يكون أربعين عاماً بعد بناء الكعبة؛ (۱۱) أمّا اسمه فأطلق عليه لبعده عن المسجد الحرام. (۱۲) و من الأماكن الأخرى في فلسطين نستطيع

درک مطلب‌های کنکور : سؤال

گزینه (۲): منابع و دارایی‌های طبیعی در آن‌ها زیاد می‌شود.

گزینه (۳): آرزوها و خواسته‌ها در آن‌ها افزایش می‌یابد.

گزینه (۴): فقر در میانشان نیست.

توضیح | با توجه به عبارت «فَالذُّوْلُ الْغَنِيَّةُ تَسْتَفِيدُ مِمَّا أَعْطَاهَا اللَّهُ ...» و نیز مفهوم کلی متن، گزینه (۱) صحیح است.

۴- گزینه «۱» ترجمه عبارت سؤال: درباره آن چه با مفهوم متن ارتباط دارد، گزینه صحیح را مشخص کن.

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه (۱): هر کس تلاش کند، می‌یابد.

گزینه (۲): ارزش انسان به کاری است که آن را خوب انجام می‌دهد.

گزینه (۳): هر کس شکیبایی کند، می‌رسد.

گزینه (۴): تنها کسی که تقوای خداوند را پیشه می‌کند، قهرمان است.

توضیح | مفهوم اصلی متن درباره تلاش و کوشش و اعتماد به نفس برای رسیدن به اهداف است.

■ **اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۱ - ۴) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:**

(تجربی ۹۷)

(۱) سمع بهلول صوت الرّجل الباكي يقول: (۲) أتيت إلى بغداد حاملاً كلّ المال الذي جمعته في حياتي للتجارة، (۳) ثمّ أعطيته عطّاراً معروفاً بالأمانة ... (۴) فطن بهلول بالموضوع، (۵) فقّرّا أن يذهب إلى العطّار غداً، (۶) و قال بهلول للرّجل: (۷) ما عليك إلّا أن تطالب أمانتك غداً!

(۸) في اليوم التالي لبس بهلول ملابس أنيقة (۹) و ذهب إلى العطّار (۱۰) فسلم عليه و قال: (۱۱) سمعت عن فضائلك و أمانتك كثيراً، (۱۲) و أريد أن أسافر إلى مكان بعيد ... (۱۳) ففتح الكيس الذي كان معه (۱۴) و ألقى بعض ما فيه من المجوهرات البدلية ...

(١٥) في نفس اللحظة وصل التاجر المسكين إلى دكان العطار (١٦) و هو يقول له: أطلب استرداد أمانتي! (١٧) فرد العطار أمانته فوراً خوفاً من أن بهلول يفتن بخيانتته في الأمانة! (١٨) حينئذٍ قدم بهلول كيسه إلى العطار و خرج! (١٩) و بعد قليل حين فتح العطار الكيس (٢٠) وجده مملوءاً بالزجاج و الرّمل و بعض المجوهرات البدليّة!

١- ما كان قصد بهلول؟ عيّن الخطأ:

(١) الدفاع عن المظلوم!

(٢) إراءة أنّ للحقّ دولة و للباطل جولة!

(٣) أن يُوصل الحقّ إلى صاحبه!

(٤) تعيين معيار للتمييز بين الصادق و الكاذب!

٢- لماذا ردّ العطار أمانة الرّجل المسكين؟ عيّن الخطأ:

(١) للحصول على مال أكثر! (٢) حتّى يُري نفسه أميناً مؤمناً!

(٣) لأنّه أمين يردّ الأشياء إلى أصحابها! (٤) حتّى لا يندم بهلول من قصده!

٣- عيّن الخطأ:

(١) من عادة بهلول أن يلبس دائماً ألبسة أنيقة!

(٢) لم يتكلّم الرّجل المسكين مع بهلول في حانوت العطار!

(٣) حين ذهب بهلول إلى حانوت العطار كان يحمل كيساً واحداً!

(٤) كان العطار يحفظ أمانة الرّجل المسكين في حانوته لا في مكان آخر!

٤- عيّن ما لا يناسب مفهوم القصة:

(١) لم تكن أرض الله خالية من الأخيار!

(٢) لا تعجل في عملك فإنّ العجلة تضرك!

(٣) لا تيأس؛ فإنّ اليأس من أشدّ أعداء الإنسان!

(٤) ليس كلّ من تكلم عن أمر بمعنى أنّه يؤمن به!

◀ واژگان متن

أَتَيْتُ: آمدم	البابي: گريان
فَطِنٌ: پي برد، فهميد	أَعْطَيْتُهُ: آن را دادم
غداً: فردا	قَرَّراً: قرار گذاشتند، تصميم گرفتند
أَنْيَقَةٌ: شيك، زيبا	التالي: بعد
فَضَائِلُكَ: خوبي هایت	سَلَّمَ عَلَيْهِ: به او سلام كرد
أَلْقَى: بيرون ريخت	الكيس: كيسه
في نفس اللحظة: در همان لحظه	المَجْوَهْرَاتُ البَدَلِيَّةُ: جواهرات بدلي
رَدًّا: پس داد، بازگرداند	إِسترداد: پس گرفتن
قَدَّمَ: داد، تسليم كرد	حِينَئِذٍ: در اين هنگام
مملوءٌ: پر	حِينَ: هنگامی که
الرَّمْلُ: شن	الرُّجَاجُ: شیشه

◀ ترجمه متن

(۱) بهلول صدای مرد گریان را شنید که می‌گفت: (۲) به بغداد آمدم در حالی که همه ثروتی را که در زندگی‌ام برای تجارت جمع کرده بودم، به همراه داشتم. (۳) سپس آن را به عطاری که به امانتداری مشهور است، دادم. (۴) بهلول به موضوع پی برد، (۵) پس قرار گذاشتند که فردا نزد عطار بروند. (۶) و بهلول به مرد گفت: (۷) تو فردا باید فقط امانتت را طلب کنی. (۸) در روز بعد بهلول لباس‌های شیکی پوشید (۹) و به سوی عطار رفت. (۱۰) پس به او سلام کرد و گفت: (۱۱) از خوبی‌ها و امانتداری‌ات بسیار شنیده‌ام (۱۲) و می‌خواهم به جای دوری سفر کنم ... (۱۳) آن‌گاه کیسه‌ای را که همراه او بود، باز کرد (۱۴) و بعضی از جواهرات بدلی را که در آن

بود، بیرون ریخت، ^(۱۵) در همان لحظه تاجر بیچاره به دگان عطار رسید ^(۱۶) در حالی که به او می‌گفت: می‌خواهم امانت‌م را پس بگیرم ^(۱۷) پس عطار از ترس این‌که بهلول به خیانت او در امانت‌داری پی ببرد، امانت او را فوراً بازگرداند. ^(۱۸) در این هنگام بهلول کیسه را به عطار داد و خارج شد. ^(۱۹) و پس از اندکی هنگامی که عطار کیسه را باز کرد، ^(۲۰) آن را پر از شیشه و شن و مقداری جواهرات بدلی یافت.

پاسخ پرسش‌های تستی

۱- گزینه «۴» ترجمه عبارت سؤال: هدف بهلول چه بود؟
ترجمه گزینه‌ها:

گزینه (۱): دفاع از مظلوم

گزینه (۲): نشان دادن این‌که حق، فرمانروایی و باطل نمایشی ازودگذر [دارد.

گزینه (۳): که حق را به صاحبش برساند!

گزینه (۴): معین کردن معیاری برای تشخیص بین راستگو و دروغگو!

توضیح | در متن عبارتی که بر گزینه (۴) دلالت کند، وجود ندارد.

۲- گزینه «۳» ترجمه عبارت سؤال: چرا عطار امانت مرد بیچاره را برگرداند؟
ترجمه گزینه‌ها:

گزینه (۱): برای دستیابی به مال بیشتر!

گزینه (۲): تا خودش را امانت‌دار و مؤمن نشان بدهد.

گزینه (۳): برای این‌که او [فرد] امینی بود که اشیا را به صاحبانش برمی‌گرداند.

گزینه (۴): تا بهلول از نیتش پشیمان نشود.

توضیح | عطار با دیدن کیسه جواهرات بهلول، طمع کرد و برای این‌که اعتماد بهلول را جلب کند، امانت آن مرد را پس داد؛ عبارت گزینه (۳) با عملکرد مرد عطار همخوانی ندارد.

درک مطلب‌های کنکور : سؤال

۳- گزینه «۱» ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه (۱): از عادت‌های [های] بهلول بود که همیشه لباس‌های شیک بپوشد.
گزینه (۲): مرد بیچاره در مغازه عطار با بهلول حرف نزد.
گزینه (۳): هنگامی که بهلول به مغازه عطار رفت، یک کیسه را [با خود] می‌برد.
گزینه (۴): عطار امانت مرد بیچاره را در مغازه‌اش نگهداری می‌کرد نه در جایی دیگر.

توضیح | بهلول فقط در آن روز لباسی شیک و زیبا پوشید تا عطار باور کند که او بسیار ثروتمند است. بنابراین لباس شیک پوشیدن، عادت همیشگی بهلول نبود.

- ۴- گزینه «۲» ترجمه سؤال: آن چه را که با مفهوم داستان تناسب ندارد، مشخص کن.

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه (۱): زمین خدا خالی از نیکوکاران نیست.
گزینه (۲): در کارت عجله نکن چرا که عجله به تو زیان می‌رساند.
گزینه (۳): ناامید نشو، زیرا ناامیدی از سخت‌ترین دشمنان انسان است.
گزینه (۴): هر کسی که در مورد موضوعی صحبت کرد، به معنای این نیست که به آن ایمان دارد.

توضیح | در متن هیچ مطلبی درباره عجله کردن و آسیب‌های آن به انسان بیان نشده است.

■ **إقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۱ - ۴) بِمَا يَنَاسِبُ النَّصِّ:**

(ریاضی ۹۷)

- (۱) إِنَّ الصَّقْرَ طَائِرٌ قَدْ أَصْبَحَ رَمْزًا لكَثِيرٍ مِنَ الدُّوَلِ. (۲) فَالْعَرَبُ كَانُوا يَعْبُدُونَهُ.
(۳) وَفِي أَيَّامِ الْحُرُوبِ الصَّلِيبِيَّةِ كَانُوا يَرْسُمُونَهُ عَلَى الْأَعْلَامِ كَرَمَزٍ لِلشَّجَاعَةِ.
(۴) هَذَا الطَّائِرُ مَتَمَايِزٌ بِحَدَّةِ بَصَرِهِ وَبِحَاسَةِ شَمِّهِ الْقَوِيَّةِ وَبِسُرْعَةِ طَيْرَانِهِ!